

ท 3545

สารพิมพ์ใหญ่

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ฉบับที่ 216

ประจำปีที่แรก เดือน กุมภาพันธ์ 2520

การเลี้ยงพิมพ์

ปัจจุบันอาชีพเลี้ยงผึ้งกำลังเป็นอาชีพใหม่ที่คนทั่วไปสนใจ เพราะการเลี้ยงผึ้งนั้นเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามาก เราลงทุนเพียงครั้งเดียวก็จะสามารถเก็บน้ำผึ้งไว้รับประทาน หรือขายได้ตลอดไป เกษตรกรที่มีอาชีพหลัก เช่น ทำสวนทำไร่หรือทำนาอยู่แล้ว อาจจะเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพรองได้อีกเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวอีกทางหนึ่ง ในการเลี้ยงผึ้งนั้นเราไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มากมายนัก เพียงแต่เราหาสถานที่เลี้ยงซึ่งอาจเป็นรอบๆ บ้านเราก็ได้ ส่วนการเลี้ยงนั้นเราเพียงดูแลให้ผึ้งได้มีความเป็นอยู่ที่ใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด สำหรับขั้นตอนการเลี้ยงผึ้งมีดังนี้

การเลือกสถานที่

๑. ควรเป็นสวนที่มีร่มไม้บังเงาและกว้างขวางพอที่จะสร้างรังผึ้งให้ผึ้งอยู่อาศัย
๒. อยู่ใกล้บริเวณที่มีการปลูกดอกไม้สวนผลไม้ไร่นาเพื่อผึ้งจะได้หาอาหารได้สะดวก
๓. บริเวณนั้นไม่ได้ใช้ยาฆ่าแมลง มิฉะนั้นแล้วผึ้งของท่านที่เลี้ยงไว้จะตายหมด

การเตรียมอุปกรณ์

การสร้างรังผึ้ง รังผึ้งมีลักษณะคล้ายศาลเจ้าหรือศาลพระภูมิซึ่งไม่ใหญ่โตนัก (มีขนาดดังภาพ) ฝาที่ปิดชิด เจาะรูด้านหน้าสัก ๒ รูกว้างประมาณ ๑/๒ นิ้ว หลังคาถักกันฝนได้ดี มีกันสาดหน้ารังสำหรับเป็นที่วางอาหาร ด้านหลังของรังทำประตูปิดเปิดได้

การเตรียมชุดจับผึ้ง

เสื้อผ้าที่ใช้ควรเป็นผ้าที่มีเนื้อหนา หรือ
ทำด้วยหนังปกปิดร่างกายได้มิดชิด ถูมือทำด้วย
หนังหรือถูมืออย่างทีหนา รองเท้าใช้รองเท้า
ที่อุปบุ้ทชนิดหนังหรือผ้าชนิดหนา หมวกมี
ลักษณะคล้ายฝาชี ทำด้วยลวดตาข่ายถี่ ให้ตั้งอยู่
บนบ่าได้ดี ไม่ติดศีรษะและใบหน้า มีที่มอง
เจาะเป็น ช่อง แล้วใช้ พลาสติกใสชนิดหนาเย็บ
ติดแทน หรือไม่เจาะก็ได้

การเตรียมที่ใส่ผึ้ง

ที่ใส่ผึ้งมีไว้สำหรับค้นหานางพญาผึ้ง โดยทำ
เป็นกล่องสี่เหลี่ยมใช้ ลวดตาข่ายบุตลอดทั้งหมด
หรือบุด้านเดียว นอกนั้นเป็นไม้และเปิดได้ด้าน
หนึ่ง ด้านหลังของรังทำประตูสำหรับปิดเปิดได้

- เตรียมที่ใส่น้ำ ควรจัดเตรียมไว้ใกล้ ๆ
รังผึ้งเพื่อผึ้งจะได้ใช้น้ำพรมรังผึ้งเมื่ออากาศร้อน
จัด

- เตรียมที่ใส่อาหาร ควรจัดวางไว้ที่หน้า
กันสาดหน้ารังผึ้ง

การเตรียมฝูงมาเลี้ยง

- พันธุ์ผึ้ง ผึ้งที่เราจะนำมาเลี้ยงเป็นชนิด
ผึ้งโพรง ซึ่งเลี้ยงง่ายไม่ดุร้ายและมีความเหมาะ
สมกว่าผึ้งชนิดอื่น ๆ ผึ้งชนิดนี้ ชอบอาศัยอยู่
ตามโพรงไม้

- การหาพันธุ์ผึ้ง ทำได้ ๒ วิธีคือ

วิธีแรก เราไปนำพันธุ์ผึ้งโพรงจากป่าหรือซื้อจากคนอื่น สำหรับการหาผึ้งจากป่าเมื่อเราพบรังผึ้งแล้วก็ใช้ควันไฟหรือควันยาสูบพ่นเข้าไปในรัง ในไม่ช้าผึ้งจะเมาจับกันเป็นกลุ่มก้อน เราก็จับใส่ในที่ใส่ผึ้งที่เราเตรียมไว้แล้ว

และต้องนำผึ้งมาหมดทั้งรัง จึงจะได้ นางพญาผึ้ง ซึ่งเป็นหัวใจในการเลี้ยงผึ้ง สำหรับการซื้อผึ้งจากคนอื่นมาเลี้ยงก็เช่นเดียวกันต้องได้ผึ้งนางพญามาด้วย มิฉะนั้นแล้วผึ้งจะหนีจากรังไปอยู่กับนางพญาผึ้งหมด

วิธีที่สอง ผึ้งเข้ามาอยู่เอง วิธีนี้เราสร้างรังผึ้งขึ้นมาแล้วใช้น้ำหวานหรือเทียนขี้ผึ้งทาข้างในรัง เมื่อผึ้งได้กลิ่นก็จะมากินน้ำหวานและถ้าพบว่าเป็นที่เหมาะสมก็จะพากันมาอาศัยอยู่

การค้นหานางพญา สำหรับผึ้งนางพญา มีลักษณะแตกต่างจากผึ้งตัวอื่น ๆ ซึ่งสังเกตได้ง่าย คือตัวโต ยาว กว่าตัวอื่น มีเอวคอด ท้องโต สีน้ำตาลอ่อนคาดแถบเหลือง คล้ายหมาล่าหรือแตน คลานตัวมเตี้ยม

วิธีเลี้ยง

- ภายในรังผึ้งใช้เทียนขี้ผึ้งทาด้านใน
- เอานางพญาผึ้งใส่เข้าไปในรังผึ้งที่เราสร้าง
- ในฤดูที่ผึ้งขาดแคลนอาหาร ควรจัดอาหาร

ไว้ให้ผึ้ง เช่น น้ำตาล น้ำหวาน ผลไม้ที่มีรสหวาน

การเก็บรังผึ้ง

เมื่อผึ้งเข้าไปอาศัยอยู่ในรังผึ้งได้ประมาณ ๓-๔ เดือน ก็จะสร้างรังผึ้งขึ้นใหม่ได้ขนาดโตพอที่จะเก็บน้ำผึ้งได้ ในระหว่างนี้ควรหมั่นมาดูแลและคอยเก็บน้ำผึ้งเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะพบว่าเป็นตัวแก่เกือบหมดแล้วก็ให้เก็บน้ำผึ้งทั้งหมด มิฉะนั้นแล้วผึ้งจะกินหมดและออกไปสร้างรังใหม่

ประโยชน์ของการเลี้ยงผึ้ง

๑. ประโยชน์ทางอ้อม ผึ้งช่วยผสมเกสรดอกไม้ทำให้ ข้าวโพด ให้ฝักมีเมล็ดเต็มไม่ลีบ ข้าวไม่ค่อยลีบ มะม่วงติดผลดีมีผลดก

๒. ประโยชน์โดยตรง น้ำผึ้งมีคุณค่าทางอาหารสูง นอกจากนี้ยังใช้ผสมเครื่องยา และใช้เป็นส่วนผสมเครื่องสำอาง เป็นต้น